

Miten Suomessa pestään huumausainerikoksista peräisin olevia varoja?

Rahanpesun selvittelykeskus, 2025

Sisällysluettelo

Miten Suomessa pestään huumausainerikoksista peräisin olevia varoja?	1
1 Johdanto	3
2 Huumausainerikollisuuden kansainvälisyys	4
3 Huumausaineiden myynnistä syntyvä rikoshyöty	4
4 Käteisen rahan rooli huumausainerikollisuudessa	5
5 Käteisen ohella muut selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa korostuvat teemat ..	6
5.1 Maksuhäiriöiset henkilöt	6
5.2 Petosrikollisuus	7
5.3 Maksut useilta tahoilta tai useille tahoille	7
5.4 Ilmoituksissa korostuvat summaindikaattorit	8
5.5 Transaktiotiedot selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa	8
6 Yritysyhteydet	9
7 Johtopäätökset	10
8 Lähteet	12

1 Johdanto

Keskusrikospoliisin Rahanpesun selvittelykeskuksen alkuvuonna 2025 laatimassa analyysissä selvitettiin huumausainerikoksilla hankittujen varojen pesua Suomessa. Aihetta tarkasteltiin analysoimalla Suomen huumausainerikollisuuteen liittyvän rahanpesun ajankohtaisia toimintatapoja, menetelmiä sekä kehitystä. Huumausainerikollisuudesta peräisin olevaa rikoshyötyä sekä toimintaan liittyviä epäilyttäviä liiketoimia analysoitiin ilmiötasolla kokonaiskuvan muodostamiseksi. Analyysi toteutettiin osana selvittelykeskuksen laatimaa vuoden 2025 kansallista riskiarviota.

Huumausainerikollisuuden sekä siihen liittyvien rahavirtojen tunteminen on yhteiskunnallisesti merkittävää, sillä huumausaineiden käytön pitkäaikainen kasvu 1990-luvulta lähtien (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL], 2023) vaikuttaa laajasti esimerkiksi sosiaalipalveluihin, terveydenhuoltoon, harmaaseen talouteen ja muuhun rikolliseen toimintaan. Huumeiden kokeilu sekä käyttö ovat yleistyneet Suomessa etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa 2000-luvun aikana (THL, 2023). Viimeisen kymmenen vuoden aikana huumeiden käytön lisääntyminen on kasvattanut myös huumemarkkinoiden rahallista arvoa merkittävästi (THL, 2025).

Jätevesitutkimusten perusteella amfetamiinin laskennallisen markkina-arvon arvioitiin olleen Suomessa vuonna 2024 noin 120-150 miljoonaa euroa, ja kokaiinin 87-96 miljoonaa euroa (THL, 2025). Suomen vuosittaisen huumausainemarkkinoiden voidaan täten arvioida olevan todennäköisesti satoja miljoonia euroja. Huumausaineita sekä huumausainerikollisuudesta syntyvää rikoshyötyä jää viranomaisten haltuun kuitenkin vain pieni osa suhteessa arvioituun markkinoiden kokoon. Vuoden 2021 dataan perustuen Europol arvioi puolestaan EU-alueen vähittäishuumemarkkinoiden olevan vähintään 31 miljardia euroa (Europol, 2024). Rahanpesun selvittelykeskuksen vuonna 2024 vastaanottamien ilmoitusten, joihin liittyi huumausainerikoksista epäilty henkilö, sisältämien epäilyttävien liiketoimien yhteenlaskettu kokonaisarvo oli sen sijaan noin 39 miljoonaa euroa.

Europolin (2024) mukaan huumausainerikoksista peräisin olevia varoja pestään monimutkaisten verkostojen kautta ja rahanpesu on toiminnan keskeinen mahdollistaja, mutta rahanpesua on vaikea tunnistaa. Varojen alkuperän häivyttämisessä mainitaan hyödynnettävän laajasti muun muassa laillisia liiketoimintamalleja sekä kansainvälisiä taloudellisia toimia. Huumausainemarkkinat liittyvät rahanpesun ohella läheisesti myös muuhun rikolliseen toimintaan, kuten laittomaan asekauppaan sekä -salakuljetukseen.

Tämän analyysiraportin aineisto koostui julkisista lähteistä, lainvalvontaviranomaisten hallussa olevasta materiaalista, selvittelykeskuksen vastaanottamista epäilyttäviä liiketoimia koskevista ilmoituksista, sekä erillisestä Poliisin ja Tullin asiantuntijoille laaditusta kyselylomakkeesta.

2 Huumausainerikollisuuden kansainvälisyys

Huumausaineiden kansainvälisestä maahantuonnista vastaavat organisaatiot ovat lisääntyneet ja monipuolistuneet. Markkinoilla toimii samanaikaisesti isoja organisaatioita, pienryhmiä sekä pieniä yksittäisiä toimijoita. Täten myös toiminnan ammattimaisuus sekä käytetyt menetelmät vaihtelevat. Suomessa keskeisenä huumausainerikollisuuden kansainvälisenä ilmiönä on Ruotsista käsin johdetun toiminnan merkittävä kasvu.

Kansainväliset organisaatiot vastaavat usein toimitusketjun eri vaiheista itse esimerkiksi lähettämällä Suomeen omia henkilöitään, jotka vastaavat erien vastaanotosta, jakelusta, sekä mahdollisesti myös rikoshyödyn kuljettamisesta Suomen ulkopuolelle. Huomattava osuus rikoshyödyistä päättyykin lopulta ulkomaille, ja kansainvälisiä järjestelyitä hyödynnetään usein rikoshyödyn alkuperän häivyttämisessä.

Rikoshyöty näyttää siirtyvän Suomen rajojen ulkopuolelle ensisijaisesti käteisenä sekä kryptovaluuttoina. Yleisimmin rikoshyödyn arvioidaan siirtyvän Suomesta erityisesti Espanjaan ja Ruotsiin, mutta myös laajemmin Eurooppaan sekä Euroopan ulkopuolelle. Rikoshyötyä siirretään myös ulkomaille rekisteröityjen instituutioiden tileille niin, että varojen loppusijoituspaikan kautta ne ovat tavalla tai toisella kohtuullisen helposti käytettävissä eri maissa.

3 Huumausaineiden myynnistä syntyvä rikoshyöty

Huumausainekauppojen yhteydessä yleisimmän maksutavan arvioidaan olevan käteinen, jonka yleisyys on pysynyt viime vuosina tasaisena. Myös kryptovaluutat sekä mobiilimaksut ovat yleisiä, ja erityisesti kryptovaluuttojen käyttö maksuvälineenä on lisääntynyt huomattavasti.

Huumausainerikoksista saatavan rikoshyödyn kulku myyjältä eteenpäin on usein tekijästä ja organisaatiosta riippuvaa, jolloin tietyt yksittäiset menetelmät eivät isossa kuvassa korostu suoraan ylitse muiden. Huumausainekaupasta saatua rikoshyötyä siirtyy kuitenkin usein myyjältä suoraan rikollisverkoston ylemmille tahoille, rikollisverkostoon kuuluville kuriireille, rikollisverkostoon liittyvälle ammattimaiselle rahanpesijälle, tai jää myyjälle itselleen esimerkiksi kulutettavaksi tai pestäväksi.

Rikoshyödyn siirtyessä myyjältä eteenpäin toiminta on usein johdetumpaa kansainvälisessä verkostossa ja rikoshyöty voidaan pyrkiä siirtämään esimerkiksi keskitetysti tiettyyn maahan. Merkittävät huumausaineorganisaatiot käyttävät muun muassa ammattimaisia rahansiirto-organisaatioita, joiden avulla rikoshyötyä voidaan kuljettaa muuleilla rajojen ulkopuolelle ja muuttaa kryptovaluutoiksi palkkiota vastaan. Erityisesti käteinen raha siirtyy rajojen ulkopuolelle usein yksityishenkilöiden matkustuksen yhteydessä.

Tämän lisäksi huumausainerikoksista saatavaa rikoshyötyä käytetään usein omaisuuden hankkimiseen ja muuhun kulutukseen. Varoja päätyy erityisesti arkisiin ostoihin ja muuhun yleiseen kulutukseen, sekä rikollisen toiminnan rahoittamiseen. Yleisiä kohteita rikoshyödyille ovat myös ajoneuvojen hankinta ja rahoitus, luksustuotteiden hankinta, kryptovaluuttasijoitukset ja -ostot, lahjakorttien ja prepaidien hankinta sekä uhkapelaaminen.

4 Käteisen rahan rooli huumausainerikollisuudessa

Käteisen käyttö huumausaineiden myyntitoiminnassa on edelleen yleistä. Käteistä rikoshyötyä pyritään piilottamaan, kuluttamaan ja kuljettamaan laajasti Suomen sisällä sekä Suomen rajojen ulkopuolelle. Rikoshyödyn piilottamisessa ja säilytyksessä hyödynnetään maaston sekä asuinhuoneistojen lisäksi myös muun muassa erikseen toiminnalle hankittuja vuokrakiinteistöjä.

Suomen huumausainemarkkinoilla saatava käteinen rikoshyöty saadaan suoraan euroina, jolloin se on helpommin käytettävissä euromarkkinoilla ilman valuuttamuunnoksia. Tämän uskotaan osaltaan lisäävän Suomen markkinoiden houkuttelevuutta esimerkiksi Ruotsin huumausaineorganisaatioissa.

Ulkomaille käteistä kuljettavat ensisijaisesti yksityishenkilöt kulkiessaan Suomen rajojen yli henkilöajoneuvoilla tai muilla perinteisillä matkustusmuodoilla. Toimintaan voi liittyä myös hawaloiden ja muiden epävirallisten rahansiirtojärjestelmien hyödyntäminen.

Taulukko 1: Selvittelykeskuksen vastaanottamien riskiperusteisten ilmoitusten käteisindikaattorivertailu, 2024

Indikaattori	Kaikki ilmoitukset	Ilmoitukset, joihin liittyi huumausainerikoksesta epäilty(jä)
Lukuisia käteisnostoja	19%	41%
Epäilyttävä käteisnosto	10%	24%
Lukuisia käteispanoja	12%	14%
Epäilyttävä käteispano	8%	8%

Niissä selvittelykeskuksen vuonna 2024 vastaanottamissa ilmoituksissa, joihin liittyi vähintään yksi huumausainerikoksista epäilty henkilö, korostui ensisijaisesti käteisnostoja indikoiva toiminta, kun taas käteistalletukset eivät. On syytä huomioda, että ilmoitukset kuvastavat selvittelykeskukselle ilmoitettua epäilyttävää toimintaa, jossa huumausainerikoksista epäillyt henkilöt olivat mukana. Täten kyseisten indikaattoreiden perusteella ei voi suoraan päätellä esimerkiksi sitä, mikä osuus huumausainerikoshyödyistä olisi käteistä, tai kuinka paljon käteistä huumausainerikoksista epäillyt henkilöt arjessaan käyttävät.

Suomen rajoitukset ja sääntely käteistalletusten osalta eivät houkuttele tallettamaan käteisrikoshyötyä suoraan suomalaisille tileille. Tämä saattaa osaltaan ohjata käteisen päättymistä

esimerkiksi rikollisen toiminnan rahoittamiseen, kuluttamiseen, piilottamiseen sekä kuljettamiseen Suomen ulkopuolelle.

Kaikki EU:n alueelle saapuvat tai sieltä poistuvat matkustajat ovat velvollisia täyttämään käteisraihailmoituksen, kun heillä on mukanaan vähintään 10 000 euroa käteisenä tai vastaava määrä muuta valuuttaa, joukkovelkakirjoja, osakkeita tai sekkejä (Euroopan komission, n.d.). Saapuessa Suomeen toisesta EU-maasta, Suomen Tullille ei täydy kuitenkaan tehdä ilmoitusta käteisvaroista, vaikka varojen yhteisarvo ylittäisikin 10 000 euroa. Matkustaessa Suomesta toiseen EU-maahan, käteisvaroista ei niin ikään tarvitse tehdä ilmoitusta Suomen Tullille käteisvarojen arvosta riippumatta. Osassa EU-maista on kuitenkin velvollisuus ilmoittaa saapuvista käteisvaroista, vaikka saapuisi toisesta EU-maasta, ja käteisen arvoraja voi vaihdella valtioittain. (Tulli, n.d.) EU-maiden välinen käteisen liikkuvuus ilman systemaattista sisärajavalvontaa muodostaa huomattavan riskin rikoshyödyn pesemiselle, kun hyöty siirtyy Suomen rajojen ulkopuolelle, erityisesti toisiin EU-maihin. Sisärajojen avoimuuden voidaan olettaa lisäävän käteismuodossa olevan rikoshyödyn uloskuljettamisen houkuttelevuutta esimerkiksi niihin EU-maihin, joissa käteisen valvontaresurssit ja sääntely on heikompaa. (Keskusrikospoliisi [KRP], 2025)

5 Käteisen ohella muut selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa korostuvat teemat

5.1 Maksuhäiriöiset henkilöt

Taulukko 2: Selvittelykeskuksen vastaanottamat riskiperusteiset ilmoitukset vuonna 2024, joihin liittyi indikaattori *Maksuhäiriöasiakas*

Kaikki ilmoitukset	Ilmoitukset, joihin liittyi huumausainerikoksesta epäilty(jä)
15%	34%

Selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa, joihin liittyi huumausainerikoksista epäilty henkilö, korostuivat tilastollisesti merkitsevästi maksuhäiriöiset henkilöt. Maksuhäiriöasiakkaisiin liittyvät ilmoitukset sisälsivät laajasti erilaisia epäilyttäviä toimia, kuten yleisellä tasolla epäilyttäviä tilisiirtoja, varojen kierrättämiseen viittaavia ilmoituksia, puutteellisia varojen alkuperäselvityksiä ja esimerkiksi käteispanoihin ja -nostoihin liittyviä tapauksia.

Maksuhäiriöiset henkilöt osallistuivat toimintaan tietoisesti tai heidän tilejään hyödynnettiin toiminnan rahavirtojen mahdollistamisessa. Myös osalla huumausainerikoksista epäillyillä itsellään oli maksuhäiriömerkintöjä.

5.2 Petosrikollisuus

Taulukko 3: Selvittelykeskuksen vastaanottamat riskiperusteiset ilmoitukset vuonna 2024, joihin liittyi indikaattori *Petos*

Kaikki ilmoitukset	Ilmoitukset, joihin liittyi huumausainerikoksesta epäilty(jä)
29%	40%

Vuoden 2024 ilmoituksissa korostui tilastollisesti merkitsevästi edelleen petostapaukset. Petosilmoitusten ollessa huomattava ilmiö laajemminkin selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa, korostui se vielä enemmän huumausainerikoksista epäiltyihin liittyvissä tapauksissa. Noin 40 prosenttia vuonna 2024 vastaanotetuista ilmoituksista, joissa osallisena oli huumausainerikoksesta epäilty henkilö, liittyi petoksiin. Havainto voi viitata laajemmin rikollisen toiminnan monimuotoisuuteen ja toimintatapojen ristiin kytkeytymiseen; huumausainerikollisuuteen osallistuvat voivat hyödyntää rinnakkain myös petosrikollisuutta tulonlähteenä tai peiterakenteena. Petosrikoshyöty voidaan sekoittaa huumausainerikoshyötyyn, ja täten kierrättää rikoshyötyä esimerkiksi samojen muulitilien kautta.

5.3 Maksut useilta tahoilta tai useille tahoille

Taulukko 4: Selvittelykeskuksen vastaanottamat riskiperusteiset ilmoitukset vuonna 2024, joihin liittyi indikaattori *Maksuja useilta tahoilta tai useille tahoille*

Kaikki ilmoitukset	Ilmoitukset, joihin liittyi huumausainerikoksesta epäilty(jä)
8%	16%

Maksut useilta tahoilta tai useille tahoille voivat viitata laajasti erilaisiin epäilyttäviin liiketoimiin, mutta korostuessaan tilastollisesti merkitsevästi huumausainerikoksista epäiltyihin henkilöihin liittyvissä ilmoituksissa voivat indikoida muun muassa rikoshyödyn hajauttamista, toiminnan verkostomaisuutta tai esimerkiksi epäilyttävää myyntitoimintaa.

Vaikka kyseistä indikaattoria käytettiin vain 16:ssa prosentissa ilmoituksista, joihin liittyi vähintään yksi huumausainerikoksista epäilty henkilö, korostuu se huomattavasti muuhun selvittelykeskuksen ilmoitusdataan verrattuna.

Tapauksissa, joissa ilmoitettu henkilö joko vastaanotti useilta eri henkilöiltä siirtoja tai lähetti useille eri henkilöille varoja, korostuivat erityisesti mobiilimaksuihin liittyvät ilmoitukset. Nämä ilmoitukset indikoivat usein henkilöiden harjoittamaa epäilyttävää myyntitoimintaa – joko huumausaineiden myyntiä tai muuta myyntiä. Epäilytyn huumausainekauppaan viittaavassa toiminnassa tyypillisiä piirteitä olivat toistuvat tasasuuruiset summat, jotka usein myös vastaanotettiin ilta- tai yöaikaan.

Usein mobiilimaksujen viestikenttä jätettiin tyhjäksi, mutta paikoin toistuvina termeinä käytettiin muun muassa lainoihin viittaavaa sanastoa.

5.4 Ilmoituksissa korostuvat summaindikaattorit

Taulukko 5: Selvittelykeskuksen vastaanottamien riskiperusteisten ilmoitusten summaindikaattorivertailu, 2024

Summaindikaattori	Kaikki ilmoitukset 2024	Ilmoitukset, joihin liittyi huumausainerikoksesta epäilty, 2024
EUR: ei arvoa	5.5%	3.6%
EUR: 1 - 9.999	34.5%	37.1%
EUR: 10.000 - 49.999	38.5%	41.5%
EUR: 50.000 - 99.999	10.4%	10.5%
EUR: 100.000 - 499.999	9.3%	6.8%
EUR: yli 500.000	1.8%	0.5%

Ilmoitettujen epäilyttävien liiketoimien euromääräisiä arvoja vertailtaessa pienemmät 1 – 9 999 € sekä 10 000 – 49 999 € arvoiset tapahtumat korostuivat hieman otoksen ilmoituksissa, kun taas suuremmat 100 000 – 499 999 € ja yli 500 000 € tapaukset olivat aliedustettuina koko vuoden 2024 ilmoitusdataan verrattuna. Myös epäilyttäviä tapahtumia, joihin ei sisällynyt rahallista arvoa, ilmoitettiin vertailudataa vähemmän. Arvoltaan keskisuuria, 50 000 – 99 999 € välille osuvia tapauksia, vastaanotettiin samassa suhteessa selvittelykeskuksen koko vuoden 2024 ilmoitusmas-

san kanssa.

Ilmoitetut epäilyttävät tapahtumat, joihin liittyi vähintään yksi huumausainerikoksista epäilty henkilö, olivat täten tyypillisesti arvoltaan pienempiä kaikkiin ilmoitettuihin epäilyttäviin tapahtumiin verrattuna. Euromääräisesti pienemmät tapahtumat voivat viitata paikalliseen myynti-/ostotoimintaan, tai useampien pienempien siirtoerien hyödyntämiseen mahdollisesti useita tilejä ja instituutioita käyttäen. Jälkimmäisessä tapauksessa suuret rahasummat eivät näy yksittäisissä ilmoituksissa, vaikka toimintaan liittyvä kokonaisvolyymi olisikin suurta.

Summaindikaattoreiden jakauma ilmoituksissa, joihin liittyi vähintään yksi huumausainerikoksista vuosina 2022-2024 epäilty henkilö, on pysynyt tasaisena viime vuosien aikana.

5.5 Transaktiotiedot selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa

Koska huumausainerikoksista saatavan rikoshyödyn siirtely ja siihen liittyvät menetelmät ovat pitkälti tekijästä ja/tai organisaatiosta riippuvia, ei yksittäiset kohteet – kuten tietyt tilit – korostu isossa kuvassa varojen siirtojen kohteena. Yleisellä tasolla huumausainerikoksista epäiltyt henkilöt tekivät kuitenkin epäilyttäviä siirtoja usein maksupalveluyritysten asiakasvara- ja yritystileille. Kyseisten yhtiöiden asiakasvaratilit korostuvat myös esimerkiksi selvittelykeskuksen analysoimissa pestotapauksissa.

Suurin osa huumausainerikoksista epäiltyjen henkilöiden tekemistä epäilyttävistä siirroista maksettiin Suomen sisällä tai suomalaiselle tilille. Suoraan ulkomaille tai ulkomaisten rahoituslaitosten

tileille maksettujen transaktioiden osuus on kuitenkin kasvanut hieman viime vuosina ja vuonna 2024 se oli noin 13 prosenttia.

Transaktioiden verkostanalyysissä havaittiin suuren osan vuonna 2024 ilmoitetuista huumausainerikoksista epäillyistä henkilöistä linkittyvän suureen transaktioverkostoon. Laajassa verkostossa kaikki siihen kuuluvat henkilöt ja tilit eivät linkittyneet toisiinsa suoraan, vaan yhteys muodostui eripituisten transaktiopolkujen kautta. Laajassa verkostossa JR- ja katujengiliitännäiset henkilöt yhdistyivät vain satunnaisesti suoraan huumausainerikoksista epäiltyihin henkilöihin tai heidän tileihinsä. Keskinäisessä transaktioverkostossa varoja keräävinä luonnollisten henkilöiden tileinä esiin nousi satunnaisia huumausainerikoksista epäiltyjen itse omistamia tilejä, sekä satunnaisia muiden luonnollisten henkilöiden omistamia tilejä. Nämä muut henkilöt ovat usein henkilöitä, joilla ei ole tunnustettua suoraa JR- tai katujengiyhteyttä, ja jotka eivät ole epäiltyinä huumausaineisiin liittyvistä rikoksista – muuta rikostaustaa heillä tosin usein on. Täysin rikostaustattomia henkilöitä, joilla on huomattavaa verkostoon kuuluvaa rahaliikennettä, havaittiin epäsäännöllisesti.

Useita maksuja vastaanottavilta luonnollisten henkilöiden omistamilta tileiltä varoja ei siirretä eteenpäin tietyillä yksittäisillä, koko datasta korostuvilla tavoilla. Täten ei voida todeta yksittäisten menetelmien olevan selkeästi yleisempiä kuin muut. Osa varoista esimerkiksi nostetaan käteiseksi, osa puolestaan pienissä erissä toisten henkilöiden tileille, ja huomattava osa eri maksupalveluntarjoajien tileille.

6 Yritysyhteydet

Noin neljännes vuosina 2022-2024 huumausainerikoksista epäiltynä olevista henkilöistä, joista selvittelykeskus oli myös vastaanottanut rahanpesuilmoituksen, oli toiminut vastuutehtävässä vähintään yhdessä yrityksessä. Osuuden voidaan todeta olevan huomattava, ja kokonaisuutena se lisää riskiä sille, että yritys rakenteita hyödynnetään rahanpesussa ja muussa rikollisessa toiminnassa.

Suurin osa kyseisistä yrityksistä oli osakeyhtiöitä (75 %) ja yksityisiä elinkeinonharjoittajia (15 %). Tyypillisimmät vastuutehtävät olivat varsinainen jäsen, varajäsen, toimitusjohtaja ja elinkeinonharjoittaja. Yleisimmät päätoimialat olivat puolestaan rakentaminen, tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen korjaus, sekä kiinteistöalan toiminta.

Europol raportoi EU-alueella toimivan 821 rikollisverkostoa, joista suurin osa (86 %) käyttää laillisen liiketoiminnan rakenteita ja korruptiota edistääkseen rikollista toimintaa (Europol, 2024). Myös viime vuosina Suomessa paljastuneet huumausainerikoskokonaisuudet osoittavat laillisia liiketoimintoja käytettävän hyväksi huumausainerikoshyödyn pesemisessä.

Tämän analyysin perusteella yritys rakenteiden väärinkäyttöä huumausainerikollisuudesta peräisin olevan rikoshyödyn häivyttämisessä havaitaan törkeiden huumausainerikos- sekä huumausainerikostutkintojen yhteydessä satunnaisesti. Tämän seurauksena epäilyttäviä liiketoimintoja koskevien ilmoitusten rooli ilmiön tarkastelussa korostuu.

7 Johtopäätökset

Huumausaineinen vähittäismarkkinoiden arvioidaan olevan EU-tasolla vuosittain vähintään 31 miljardia euroa sekä Suomessakin todennäköisesti satoja miljoonia euroja vuodessa. Niiden selvittelykeskuksen vastaanottamien ilmoitusten, joihin liittyi vähintään yksi huumausainerikoksista epäilty henkilö, kokonaisarvo vuonna 2024 oli puolestaan noin 39 miljoonaa euroa. Ottaen myös huomioon, että henkilöihin liittyvät ilmoitukset sisälsivät lisäksi huomattavan määrän esimerkiksi petoksiin liittyvää epäilyttävää toimintaa, ei huumausainerikollisuuteen liittyvä rahaliikenne näy oletettujen markkinoiden kokoa vastaavalla tavalla selvittelykeskuksen vastaanottamissa ilmoituksissa. Yleisesti huumausainerikoksilla hankittujen varojen voidaan olettaa kulkevan useampien henkilöiden, tilien ja/tai rahoituslaitosten kautta, jolloin myös yhteys huumausainerikoshyötyyn on isossa kuvassa selvittelykeskuksen ilmoitusten perusteella hankalasti todettavissa.

Suomen huumausainemarkkinoiden kansainvälistyessä entisestään huomattava osuus huumausainerikoshyödyistä päätty todennäköisesti lopulta ulkomaille. Huumausainerikoksista epäiltyinä oleviin henkilöihin liittyvissä epäilyttäviä liiketoimia koskevissa ilmoituksissa suoraan ulkomaille tai ulkomaisiin instituutioihin tehtävien transaktioiden osuus oli kasvanut hieman viime vuosina, mutta oli vuonna 2024 kuitenkin vain 13 prosenttia. Kyseinen prosenttiosuus ei suoraan välttämättä viittaa ulkomaille valuvaan huumausainerikoshyötyyn, vaan kuvaa ennemmin epäilyttävään toimintaan viittaavien verkostojen ja käytettyjen instituutioiden kansainvälistymistä. Suorien ulkomaisiin rahoituslaitoksiin tehtävien siirtojen sijaan riski painottuu erityisesti kryptovaluuttojen ja käteisen käyttöön; rikoshyötyä kuljetetaan Suomen rajojen ulkopuolelle erityisesti käteisenä yksityishenkilöiden matkustuksen yhteydessä. Mikäli käteisvarojen kuljetus toiseen EU-valtioon ei herätä rajaviranomaisten tai poliisin epäilyjä, ei Suomesta ulospäin suuntautuva käteisrahavirta päädy viranomaisten tietoon, mikä osaltaan lisää käteisen käytön houkuttelevuutta. Suomen huumausainemarkkinat kiinnostavat tästä näkökulmasta myös Ruotsissa toimivia huumausaineverkostoja, sillä rikoshyöty on valmiiksi euroina ja täten suoraan helpommin käytettävissä EU-alueella. Käteisen vapaa liikkuminen EU-alueella muodostaa kohonneen rahanpesun riskin, rikoshyödyn siirtyessä ulkomaille. Yleisimmin huumausainerikoshyödyn arvioidaan siirtyvän Suomesta erityisesti Espanjaan ja Ruotsiin, mutta myös esimerkiksi Albaniaan, Latviaan, Liettuaan, Viroon, Maltalle, Turkkiin, Hollantiin ja Arabiemiirikuntiin.

Käteisen käytön yleisyyttä huumausainerikollisuudessa puoltaa myös selvittelykeskuksen epäilyttävien liiketoimien ilmoituksissa korostunut indikaattori *Lukuisia käteisnostoja*. Noin 41 prosenttia analysoitavista ilmoituksista liittyi epäilyttäviin käteisnostoihin, kun taas kaikissa selvittelykeskuksen vuonna 2024 vastaanottamissa epäilyttäviä liiketoimia koskevissa ilmoituksissa kyseisen indikaattorin osuus oli noin 19 prosenttia. Täten epäilyttävät/lukuisat käteisnostot korostuvat kohdejoukossa selkeästi. Epäilyttäviä käteistalletuksia ilmoitettiin puolestaan huomattavasti vähemmän, jolloin selvittelykeskuksen vastaanottamat ilmoitukset eivät indikoineet käteisvarojen systemaattista tallettamista suoraan suomalaisille pankkitileille. Tähän voi osaltaan vaikuttaa Suomen finanssilaitosten asettamat rajoitukset ja sääntely käteistalletusten osalta, minkä voidaan niin ikään olettaa lisäävän ulkomaille suuntautuvien käteiskuljetusten houkuttelevuutta.

Huomion arvoista on myös petoksiin sekä maksuhäiriöasiakkaisiin liittyvien ilmoitusten tilastollinen korostuneisuus. Noin 40 prosenttia analysoitavista ilmoituksista liittyi vuonna 2024 petoksiin –

tosin petosilmoitukset muodostavat myös noin kolmasosan kaikista selvittelykeskukselle tehtävistä ilmoituksista. Petosilmoitusten korkea osuus voi kuitenkin viitata rikollisen toiminnan monialaisuuteen: huumausainerikolliset voivat hyödyntää rinnakkain myös petosrikollisuutta tulonlähteenä tai peiterakenteena. Petosrikoshyöty voidaan sekoittaa huumausainerikoshyötyyn, ja täten kierrättää rikoshyötyä esimerkiksi samojen muulitilien kautta. Maksuhäiriöasiakkaat voivat niin ikään viitata samaan kokonaisuuteen, kun rikollisverkostot hyödyntävät taloudellisesti vaikeassa asemassa olevia muun muassa muuleina tai esimerkiksi liiketoiminnan nimellisinä omistajina. Osalla huumausainerikoksista epäillyistä oli myös itsellään lukuisia maksuhäiriömerkintöjä, mikä voi olla joko syy tai seuraus rikolliseen toimintaan ajautumisesta.

Selkeän riskialueen muodostavat huumausainerikoksista epäiltyinä olevien henkilöiden yritysytteudet, mistä tiedetään kuitenkin tällä hetkellä vain rajoitetusti. Huumausainerikoksista epäiltyinä olevista henkilöistä, jotka olivat myös rahanpesurekisterissä, noin 25 prosenttia oli ollut jossain vastuutehtävissä vähintään yhdessä yrityksessä, jolla oli ollut toimintaa vuosien 2021–2024 aikana. Tyypillisimmät toimialat näille yrityksille olivat *Rakentaminen, Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus, sekä Kiinteistöalan toiminta*. Europol sekä esimerkiksi viime aikoina paljastuneet huumausainekokonaisuudet osoittavat, että laillisia liiketoimia käytetään laajasti hyväksi huumausainerikoshyödyn pesemisessä. Analyysin perusteella toimintaa ei havaita huumausainerikosten esitutkinnoissa säännöllisesti, jolloin rahanpesuilmoitusten rooli ilmiön analysoinnissa korostuu. Yhteistä useille riskitoimialoille oli käteispainotteisuus. Riskitoimialoille tyypillisiä riskejä voivat olla myös esimerkiksi aliurakointiketjuihin, laskutukseen, tuotteiden sekä palveluiden ali-/ylihinnoitteluun ja pimeään työhön liittyvät teemat. Kiinteistöalalla riskeihin liittyy tämän lisäksi huumausaine-erien tai rikoshyödyn säilytykseen liittyvät piirteet.

Kokonaisuudessaan huumausainerikollisuudesta saatavan rikoshyödyn pesemisessä ei ole tämän analyysin perusteella havaittavissa tarkkoja yksittäisiä selkeästi korostuvia toimintatapoja, jotka olisivat laajasti käytössä koko Suomen huumausainemarkkinoilla. Tutkimuskirjallisuuden mukaan onkin mahdollista, että jopa alle puolet huumausainerikollisuuden tuotoista pestäisiin systemaattisesti tuottojen jakautuessa useiden tahojen ja toimijoiden kesken (Caulkins & Reuter, 2022). Poliisin ja Tullin huumausainerikostutkintojen asiantuntijoiden mukaan huumausainerikoksista saatavaa rikoshyötyä käytetäänkin usein omaisuuden hankkimiseen ja muuhun kulutukseen. Varoja päätyy erityisesti arkisiin ostoihin ja muuhun yleiseen kulutukseen, sekä rikollisen toiminnan rahoittamiseen. Yleisiä kohteita rikoshyödyille ovat myös ajoneuvojen hankinta ja rahoitus, luksustuotteiden hankinta, kryptovaluuttasijoitukset ja -ostot, lahjakorttien ja prepaidien hankinta sekä uhkapelaaminen.

8 Lähteet

Caulkins, J. P., & Reuter, P. (2022). *How much demand for money laundering services does drug selling create? Identifying key parameters*. The International Journal of Drug Policy 103, 103652. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2022.103652>

Euroopan komissio. (n.d.). *Käteisrahan valvonta*. [Käteisrahan valvonta - Euroopan komissio](#)

Europol. (2024). *EU Drug Markets Analysis 2024 - Key insights for policy and practice*. [EMCDDA 2024 analysis of European Union drug market and insights for policy and practice](#)

Europol. (2024). *Decoding the EU's most threatening criminal networks*. [Europol report on Decoding the EU's most threatening criminal networks.pdf](#)

Keskusrikospoliisi. (2025). *Käteinen rahanpesuilmoituksissa*.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL. (2025). *Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö*. [Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö - THL](#)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL. (2023). *Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet 2022*. [Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet 2022 - THL](#)

Tulli. (n.d.). *Käteisvarat*. [Käteisvarat - Tulli](#)